

TORONTAI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilnyeva (Zapolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 291 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

A háboru Bulgária és Görögország között kitörőben van.

Szófia, okt. 23.
A görög csapatok felvonulása megkezdődött Bulgária területén. A felvonulásnak az a célja, hogy a komitácák főfőszékét, Petricset a görög csapatok megszállják.
A bolgár ügyvivő Athénben tiltá-

kozott a felvonulás ellen és kormány részéről elégtételt ígért, amelyet azonban Pangalosz tábornok nem fogadott el, azzal a megindokolással, hogy nem bizhatnak a bolgár kormány szavatartásában.
A legutolsó hírek szerint erős

görög gyalogság és tüzérség vonult föl bolgár területen, amely Petrics városát erős tűz alatt tartja.

A bolgár csapatok mindenütt terv szerint és parancsra visszavonulnak.

Ha a népszövetség, vagy valamelyik nagyhatalom nem avatkozik be a konfliktusba, úgy a háboru Görögország és Bulgária között minden pillanatban kitörhet.

A bolgár kormány követeli a népszövetségi tanács egybehívását.

Szófia, okt. 23. A bolgár kormány a népszövetségi egyezmény tizedik szakasza értelmében tiltá-
kozott a görög kormány erőszakos eljárása ellen és felhívta a népszövetséget, hogy azonnal hívják egybe a népszövetségi tanácsot a konfliktus elintézésére.

Legujabb déli jelentés.

A görög csapatok Marokostinovo és Marinopoló bolgár falvak bombázását megkezdették.

A görög gyalogság és tüzérség a Struma-völgyében nyomul előre és husz kilométer széles és nyolc kilométer mély fronton megindította a tüzérségi harcot.

Megállapították a szkupstina munkaprogramját.

Végleges döntés a Goszpodarszko Drustvo ügyében. — A horvát képviselői klub ülése.

Beograd, okt. 23.
A politikai életben tegnap nagy élénkség uralkodott. Ugy a miniszterelnökségen, mint a szkupstinában állandó sürgős-forgás, a kormány és az egyes képviselői klubok ülésre ültek össze, hogy megvitassák a politikai élet legujabb eseményeit és megállapítsák a nemzetgyűlés munkaprogramját.

A horvát paraszt-párti képviselői klub késő estig ülést tartott Radics Szeptán elnöke alatt. A pártvezér az egész napot a klubban töltötte és mereven elzárkózott minden nyilatkozattételtől. Ez volt az első eset, hogy Radics nem érintkezett újságírókkal. Az ülésen a párt programjában eszközözlendő változásokat beszélték meg és megvitatták a nemzetgyűlés munkarendjét. Utána a horvát paraszt-párti miniszterek beszámoltak a fontosabb reszortügyekről.

Tegnap került nyilvánosságra a végleges döntés a „Goszpodarszko Drustvo” ügyében. Kitudódott ezuttal az is, hogy a kormány már kedden este határozott ebben a kérdésben és úgy döntött, hogy esendes likvidálással szünteti meg a szövet-

kezetet. A határozat nyilvánosságra hozatala előtt azonban, úgy szölt a döntés, meghallgatja az első horvát takarékpénztár jelentését, amelyet a likvidálással meg akar bizni. A válasz ma megjött és így semmi sem állott már útjában a kormánydöntés közzétételének. Eszerint a gazdák nem fogják elveszteni a bétét alakjában elhelyezett hét és fél millió dinár készpénzüket és a felszámolás során elsősorban őket elégitik ki.

A minisztertanács az este öt órától kilencig ülést tartott, amelyen Ninesity külügyminiszter beszámolt Benes csehszlovák külügyminiszterrel való blédi találkozásáról, majd ismertette a görög-török összetűzést, amely előreláthatólag nagyobb bonyodalmakat fog előidézni. A bolgár-görög összeütközés ügyében nem foglalt állást, hanem meg egyeztek abban, hogy nyugodtan bevárják a fejleményeket. Ezután a szkupstina munkaprogramjáról tárgyaltak és megállapították, hogy milyen sorrendben terjesztik a nemzetgyűlés elé a törvényjavaslatokat. Az elfogadott program szerint, legelsőbb a hadirokkantörvény-

tervezetet vitatják meg, majd az Ausztriával és Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződést ratifikálják, utána az adóegységesítésről, a vámtarifáról, állami költségvetésről, közoktatási és igazságügyi reformokról szóló törvényjavaslatot tárgyalják meg.

A szkupstina tegnapi ülésén választott pénzügyi bizottság ma délelőtt tartotta alakuló ülését. Elnöknek Radonity Jovánt, alelnöknek dr. Kezsmant (Radics-párti), titkárnak pedig Szeptanovity Milánt választották meg.

A Thurn Taxis botrány.

Beograd, okt. 23.

A Lukinity Edo független demokráta-párti képviselő, volt igazságügyi miniszter ismeretes Thurn Taxis ügyének felülvizsgálására kiküldött parlamenti vizsgáló-bizottság tegnap délután ülést tartott. Az ülésen a Belgiumból kért jelentést olvasták fel, amely a belga hatóságok döntését tartalmazta több szekvesztrált vagyon ügyében.

A bizottság elhatározta, hogy adatokat szerez be Ausztriából is, melyeknek megérkezéséig elnapolja tárgyalásait és függőben hagyja határozatát.

Megválasztották a pénzügyi bizottságot.

Beograd, okt. 23.

A nemzetgyűlés tegnap délelőtti ülésén megválasztották a pénzügyi bizottságot. Mivel a két kormánypárt előzőleg nem tudott megegyezni, külön listára szavaztak a radikálisok és külön listára a horvát paraszt-párti képviselők.

A harmincegy tagság közül 13-at a radikálisok, 6-ot Radicsék, 2-2-öt a zajednica, a független demokráta, klerikális- és muzulmán-párt, 3-at a demokraták, egyet pedig a földművesek és németek közösen kaptak.

A választás után az ülést bezárták és a hadirokkant törvényjavaslat vitáját a ma délelőtti ülésre halasztották.

Százhetvenöt ezer francia katona harcol.

Páris, okt. 23.

A „Soir” szerint Marokkóban százötvenezer, Szíriában pedig huszonöt ezer francia katona harcol. A hadsereg létszáma, ha a lapjelentésnek hinni lehet, lényegesen nagyobb tehát, mint amennyit a hadügyminisztérium hivatalosan be vallott.

A magyar

hadügyi költségvetés vitája

Budapest, okt. 23.

A pénzügyi bizottság ma foglalkozott a honvédelmi tárca költségvetésével, amely az összes állami kiadások tizenöt és fél százalékára terjed ki. A költségvetés kiadási tételei két millió aranykoronával kisebbek, mint az elmúlt esztendőben voltak. A honvédelmi miniszter ki jelentette, hogy a költségvetés viszonylagosan azért tűnik magasnak, mert a zsoldos katonaság fizetése és a nyugdíjasok illetményeit fel kellett emelni. Magyarország költségvetésének 15 és fél százalékát fordítja katonai célokra, a szomszéd államok azonban még jelentősebb összegeket állítanak be a költségvetésbe. Csehszlovákia katonai kiadásai 17 55 százalékkal, az SHS államé 18 9 százalékkal, Románia pedig 16 százalékkal szerepelnek az államháztartásban.

TÖZSDE

Október 23.

Zürich. Berlin 123 51 1/2, Budapest 72 65, Newyork 519, Milánó 2040, Prága 1537 1/2, Wien 43 15, Varsó 85, Szófia 378 3/4, Bukarest 246 1/4, Beograd 920, London 2514 1/8, Páris 2235.

Budapest. A terménnytőzsde lanyha. Buza 375, rozs 247 1/2, takarmányárpa 280, sörárpa 370, köles 232 1/2 zab 260, tengeri 282, (uj) morzsolt 185.

Miért nem hozzák nyilvánosságra a megegyezést?

Beograd, okt. 23.

A demokraták tegnap az Imperial-szállóban konferenciát tartottak, amelyen Davidovity Ljuba beszélt a megegyezésről.

A megegyezésnek — mondotta Davidovity — szerb-horvát-szlovén megegyezésnek kellett volna lennie, hogy megelégedést kelthessen az országban. E helyett a szerb-horvátok paktuma lett, amelyből a szlovének teljesen kimaradtak.

Mi a magunk részéről Pasity-

nak a megegyezésről mondott nem kielégítő nyilatkozatára csak azt kérdezzük, hogyha a megegyezés olyan jó eredményeket jelent a népre — miért nem hozzák nyilvánosságra? Az egyik radikális barátom azt mondotta, hogy azért nem lehet nyilvánosságra hozni, mert egyes olyan részei vannak, amelyek a Radics-pártra nézve kellemetlenek.

A megegyezés munkáját mi kezdtük meg és bárha a gyümölcseit

más párt élvezi, bennünket örömmel tölt el az a tudat, hogy a mi politikai éleslátásunkat igazolta az idő.

A radikálisok győzelmének van egy szépséghibája, az, hogy állandóan a megegyezés ellen harcoltak, csak hogy bennünket megdönthesse, amint uralomra jutottak azonban, azonnal megváltoztatták meggyőződésüket a hatalom miatt.

A megegyezés létrejöttének az érdeme azonban a demokrata-párté.

Megkezdték a rokkantokról készült törvényjavaslat vitáját.

Beograd, okt. 23.

A képviselőház ma délelőtti ülésén megkezdték a rokkantokról szóló törvényjavaslat vitáját. Az előadó ismertette a tervezetet, majd az egyes pártok megbíztai bejelentették különvéleményüket. A demokraták részéről Agatonovity, a klerikálisok sorából

Kremzsár beszélt. Loncsaravics horvát paraszt-párti kijelentette, hogy korábban beadott írásbeli különvéleményét visszavonja és pártja a 71—74 ik szakasz kivételével megszavazza a törvényjavaslatot. Bazala felszólalása után az ülést bezárták. A vitát holnap folytatják.

Az olasz sajtó élesen támadja a belga miniszterelnököt.

Hálátlanak mondja Belgiumot.

Róma, okt. 23.

Az olasz sajtó élénken foglalkozik Mussolini locarnoi szereplésével és élesen támadja szövetségesei közül Franciaországot és Belgiumot. Az olasz lapok egyértelműleg megcáfolják a „Havas” ügynökségnek azt a jelentését, hogy a külföldi újságírók nem fogadták el Mussolini meghívását és nem voltak hajlandók nyilatkozatát leköszölni.

Wanderwelde belga miniszterelnököt élesen támadják és azt írják róla, hogy paraszti módon viselkedett Locarnóban Mussolinival szemben. Wanderweldere ugyanis az a feladat hárult, hogy az olasz kormányfőt, a

nyugati hatalmak nevében üdvözölje, amit a belga miniszterelnök, aki tudvaleg a szocialista-párt vezére, elhárított magától azzal, hogy világnézeti különbségek lehetetlenné teszik ezt számára. Az olasz sajtó felemlíti, hogy 1915-ben éppen Wanderwelde volt az, aki a belga-ügy védelmére kérte fel Olaszországot és most ilyen minősíthetetlen eljárást tanúsít az ország képviselőjével szemben.

A cikkek csaknem kivétel nélkül azzal zárulnak, hogy „a buta francia ellenségeskedést és a belga hálátlanságot Olaszország sohasem fogja elfelejteni”.

A francia kormány lemondása küszöbön áll.

Páris, okt. 23.

Az utolsó huszonnégy órán belül a kormánykrisis óriási méretben haladt előre. Az összes lapok Cailleaux pénzügyminiszter lemondását követelik, mint akinek szerencsétlen pénzügyi politikája okozta a kabinet tekintélyének hanyatlását.

Painlevé utódjával a kormányelnöki székben Briandot emlegetik,

aki azonban előre kijelentette, hogy a megbízást nem vállalja, mert a Locarnóban mint külügyminiszter elért eredményeket akarja tető alá hozni.

Az Eclair egy Renault-kabinet lehetőségéről ad hírt, amelyet kívülről támogatna Herriot is.

Cailleaux lemondása még e héten várható.

Kiutasították az éjszaka a Bácsmegyei Napló szerkesztőjét.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Szubotica, okt. 23.

Tegnap este a rendőrség váratlanul megidézte dr. Dettre Jánost, a Bácsmegyei Napló szerkesztőjét és még az éjszaka folyamán elvitték Horgosra, ahonnan áttették a határon Magyarország területére.

A nagy feltűnést keltett kiutasítás okáról a beográdi „Vreme” úgy értesül, hogy dr. Dettre János mint emigráns élt az SHS állam területén és az utóbbi időben több ízben személyesen visszaélt a vendégjoggal, mert

beleavatkozott lapja révén az ország belügyeibe.

Ugy látszik még további eljárás van készülöben a rendőrségen, mert ma reggel 8 órára a rendőrségre idézték az összes szuboticei emigráns újságírókat névleg Diószeghi Tibort, Bródi Mihályt, Farkas Lajost, László Ferencet, Haraszthi Sándort és Tamás Istvánt.

Az újságíró egyesület és a radikális képviselői klub interveniált ma délelőtt a belügyminiszternél az emigráns újságírók érdekében.

Dr. Szentkláray Jenő.

A csanádi káptalan főprépostja, dr. Szentkláray Jenő, az emberiség és a tudomány szolgálatában eltöltött munkás élet után e napokban, mint a „Torontál” megírta, nyolevan éves korában meghalt. Szentkláray, akinek neve eredetileg Né-dits volt, a becskerekai egykori rendőrkapitány, Né-dits János öccse, teológiai tanulmányai elvégzése után alig néhány évvel, Törökbesésen lett plébános s mivel a templom védőszentje Szent Klára, felvette a Szentkláray nevet. A „Torontál”-t a legszorosabb kötelek fűzik a nevéhez. Mikor Balás Frigyes a hetvenes években megalapította a „Torontál”-t, az első torontáli magyar újságot, a lap főmunkatársának dr. Szentkláray Jenőt nyerte meg, ki hetenkint olyan politikai szemléletet irt a világ folyásáról, amelyért nem egy budapesti napilap irigyelte meg az akkori hetilapot.

Alig volt harminc éves, mikor a budapesti tudományos akadémia megválasztotta levelező tagjának, nemsokára rendkívüli tanára lett a budapesti egyetemnek. Törökbesésen magányában lelkészi hivatása mellett főleg történelmi tanulmányának élt. Olvasóinkat bizonyára érdekli, hogy 1885-ben a belgrádi tudóstársaság is megválasztotta tagjának, azon érdemei elismeréséül, miket a magyarországi szerb történelmi emlékek felkutatása körül szerzett magának. S itt említem meg, hogy az ő tudományos kutatásai alapján nevezték el a becskerekai utcákat. Körülbelül 114 munkát hagy hátra, melyek legnagyobb része a Bánáttal foglalkozik.

Szinte csodálatos, hogy az országos hírnévnek örvendő tudóst oly sokáig felejtették Beesén. De Szentkláray otthonosabb volt a tudomány és irodalom berkeiben, mint azokon a helyeken, ahol a karriert „kijáráják”. Ősz fejjel s kissé elkecserevedve az őt ért méltánytalanságon, került a század elején Temesvárra kanonoknak. A megértésnek egy felejtethetetlen szimbóluma, hogy két kiváló pap, Szentkláray és Szaboleska Mihály, az egyik katolikus, a másik protestáns, az egyik kiváló tudós, a másik a szívekhez szóló istenáldotta költő, állott akkoriban a temesvári „Arany János társaság” élén, mely a Délvidéknek tudományos, irodalmi és művészi köreit egyesítette magában.

A nyolevanéves kanonok sohasem betegeskedett, most is végelgyengülésben szunnyadt el csendesén, minden fájdalom nélkül. A torontáli közönség és különösen ennek a lapnak az idősebb olvasó közönsége meghatottsággal és őszinte részvétellel veszi tudomásul a tudós pap elköltözését, ki olyan nagyon szeretett ezt a vidéket s hosszú életét szűkebb hazája történelmi emlékei feldolgozásának szentelte.

Áldott legyen emléke!

—r.

A mezőn felrobbant gránát. Sabácról jelentik, hogy tegnap délután a mezőn négy pásztorgyerek egy gránáthüvelyt talált. Elkezdtek vele játszani, amire a löveg felrobbant és a négy fiút a felismerhetlenségig összeroncsolta.

Külön
kala

File-kala
kalapok
bluzok,
Filevasa
ban váll
Nemanji

* Han
ban ma,
sárnap

Elemi
mentesít
„Toront
sította
fehére

* To
ben vas
Orient n

* Az
Mihajlov
Ruski
egy na
csemeg
földi é
mint
mánu
az els
ilyenm
énikusa
zöje T
Szrpszl

Ingy
sítást,
hivata
ra.

* 6
gel és
vetőgé
József

* 1
kifürk
filmje

* Ut
ért Et
óra al
Wasil
Prince
állom
Állan

*
szobá
ellátó
háror
Velik
cija

Pá
vene
májt
ront

*
kéri
get,
ülöh
közé
lehe
óra
nad
mer
grác

*
lás
ner

re
Dr

16
15

Sport

A Zsak-Szlávija—Obility vasárnap bajnoki mérkőzése elé élénk érdeklődéssel tekint a sportközönség. Az Obility új felállításban áll ki a sikra és a Zsak-Szlávija legjobb összetételű csapatával méri össze erejét. A mérkőzéssel megközelítő képet nyerünk a bajnokság állásáról az új idényben. Az érdekesnek ígérkező mérkőzés délután három órakor kezdődik és az Obility-pályán folyik le. Előzőleg a két egyesület hazena csapata mérkőzik.

A Kadima S. E. birkozószakosztálya újból megkezdte működését. Tréning minden hétfőn, szerdán és péntek este az Obility-pályán lévő öltözőhelyiségben.

HIREK

— okt. 23.

A királyné visszatérése. Bukarestből jelentik: Mária királyné felesége szülei meglátogatására nemrégiben Sinajába utazott. A királyné tegnap hagyta el a román királyi udvart és visszaindult Beograd felé.

Esküvő. Petrovity Boszilka megyei tisztviselő (Beeskerek) és Vergity Joca könyvelő (Senta) vasárnap házasságot kötnek.

Suvakovity államtitkar utazása. Suvakovity Laza agrárreform miniszteri államtitkar, aki két nap óta Beeskereken időzött, tegnap Beogradban járt, ahonnan estére visszaérkezett Beeskerekre, ahol folytatja az agrárreformviszonyok tanulmányozását.

Kinevezés. A belügyminisztérium Csakra Vladát Torontál-Temes megyéhez árvaszéki ülnöknek nevezte ki. Csakra már át is vette hivatalát.

Kinevezések, áthelyezések a tanítói karban. A közoktatásügyi minisztérium ma Beeskerekre érkezett rendeletében Hoffmann Katarinát Knityaninra óvónőnek, Glumac Olga tanítónőt Sajkaszvetiúvára, Milo Franya tanítót Nincityevóra nevezte ki. Egyidejűleg Grgrova Jovanka tanítónőt Begejszvetiguragyról Kulára, Pito János tanítót Szkorenováról Katarinára, Mihajlovity Mara sztaribecseji polgári iskolai tanítónőt hasonló minőségben a beeskereki polgári leányiskolához, Stantner Andrija sztaribecseji polgári iskolai tanítót Szuboticára, Sagmeister Sztevan szombori polgári iskolai tanítót a sztarakanizsai polgárihoz, Alekszity Stefania jaszatomityi elemi iskolai tanítónőt az ottani polgári iskolához, Horvat Cvetko szrpszakacrnjai tanítót Begejszvetiguragyra helyezte át.

Tűz. Ma délben a város határában a kórház mögötti részben levő Struckféle szőlőben, a vincellér-háza kigyulladt. A tűzhöz kivonult a tűzoltóság. Lapzártakor az oltás még folyt.

*** Lucie Dorain filmje még ma!**

Egy vrsaci tanár tragikus halála. Vrsacról jelentik: A napokban súlyos kimenetelű baleset történt Vrsacon az ottani reálgimnáziumban. Lenhardt János tanár az új villanyvezetéket akarta megtekinteni és létrára szállt fel. Alig haladt néhány lépcsőfokot, a rozoga létra eltört, a tanár pedig a földre esett oly szerencsétlenül, hogy súlyos belső zúzódásokat szenvedett, azonkívül pedig a lábát törte. Állapotában tartós rosszabbulás következett be, úgy hogy orvosai már napokkal ezelőtt feladtak minden reményt. Tegnap aztán beállott a vég, a halál megváltotta a Vrsacon általánosan ismert és népszerű tanárt szenvedéseitől. Temetése nagy részvét mellett folyt le, mintegy kétezer főnyi közönség részvételével.

*** A zendai fogoly.** Ki ne ismerné a „Milliók könyvéből” az angol Miss Antonia Hoppe gyönyörű regényét, melyet nem régen dolgoztak át filmre. A zendai fogoly, mely tulajdonképpen egy udvari drámát szemléltet, kiállításában és méreteiben tulsz a „Königsmark”-on. Szereplői és gyönyörű játéka a „Három hét” című (Glyn Elínor) filmdrámával vetekedik. A 10 felvonásos monstrum film főszerepeit Alice Terry, Ramen Novarro és Levis Stone kreálják. „A zendai fogoly” szombattól kezdve kerül az Orient-moziban bemutatásra és ajánlatos jegyeket már elővételben biztosítani.

Rodics Rafael érsek egy hónapos utazása.

Beeskerek, okt. 23.

Rodics Rafael beograd—szmederevó kerületi érsek, bánsági apostoli adminisztrátor több mint egy hónapi távollét után visszatért Beeskerekre.

A magas egyházfő szeptember 11-ikén hagyta el Beeskereket és Zágrebba utazott, Péter Jusztin titkára kíséretében, ahol magánügyben három napig tartózkodott. Zágrebból Klint kereste fel, ahol római időből származó értékes leletekre bukkantak és az ásatások még jelenleg is folynak. Klinből Splitbe, onnan Kotorba, majd autón Cetinjébe utazott, ahol mint már jeleztük, résztvett a Njegos ünnepségeken. Kotorba visszatérve Erceg-

novi majd Ragusa volt utjának legközelebbi célja, ahonnan Korcsulaszigetekre, Makarszkára, Zaostrograment. Splitből kirándulást tett Sinjre, ahol a ferencrendieknek kolostoruk van, majd Trogirra, ahol a katolikus templomban csodás régiségeket őriznek. Sibenik volt a következő állomás, ahonnan Susákot kereste fel. Susákon, amelynek közelében épült kolostorban éveket töltött, hat napig tartózkodott. Zágrebba október 10-én érkezett és itt résztvett a püspökök konferenciáján, amelyről a napokban megjelenő kommunikét annak idején ismertetni fogjuk. Zágrebból Beogradba utazott, ahonnan visszatért Beeskerekre.

Rekvium Jasa Tomityért. A novíszádi temetőben tegnap gyászisten-tiszteletet tartottak a vajdasági radikális-párt megalapítójának, Jasa Tomitynak emlékére.

Amint hazafelé

törekedve befordulok az Uri-utca, kitérő örömmel fogad egy nyulánk testű, szép fekete uszárk. Kelleme-sen voltam meglepetve, hisz nem voltunk egymásnak bemutatva. Ugy láttam ő is meg volt velem elégedve, mert igen barátságosan és élénken kezdett velem társalogni. Valósággal belém beszélt, mintha ismét attól félt volna, hogy én sem fogom megérteni. Nem lehetett jó véleménnyel a két lábuak intelligenciájáról. Így érkezünk egy kis-sé összelevegve az uri-utcai udvarház elé, melyet korhadt léckerítés övez. Ő várakozásteljes gesztussal megállt a kilíneses kiskapu előtt. Udvariasságból én is megálltam. A barátság arra kötelez, hogy elválás előtt egy pár kedélyes buszusót váltsunk. Ugy tünt fel nekem, bizonyosan úgy is volt, hogy ő egy kissé csalódottan rám villogtatta fényes bogár szemét. Csak egy pár pillanatig látszott gondolkodni. És egy lekicsinyelést kifejező fejmozdulattal nekiugrott a kilíneses kiskapunak és megint felém fordította most már alázatosan kérő ábrázatát.

Megnyomtam a kilíneset és ő boldog ugrással beszökött az udvarba. Én még állva maradtam a jó tett jó érzésével. Ő is visszafordult és letette szép, okos fejét a két első lábára. Felfogtam meleg tekintetét, amelyből közhözös sugárzott felém. Nem kerülte el figyelmemet, hogy pillantása mindinkább esendesen és — nincs kétség — filozófikusan málázóvá vált. Kiütözik néha a két lábukból is az intelligencia, igaz, hogy ritkán, nagyon ritkán... És ebben neki igaza volt. V. L.

A munka ünnepe című minapi tudósításunkból a Goricsnig Béla jaszatomityi ipartestületi elnök harmine éves működése alkalmából tartott banketten elmondott toasztok sorából tévedésből kimaradt Serb Sztevan főszolgabíró neve, aki meghatározó beszédben vázolta a jubiláns érdemeit.

Vrsacon kikézesítik a postaküldeményeket. A postaügyi minisztérium rendelete folytán Vrsacon a jövőben házhoz kézbesítik a csomagokat, értékeveleket és postai utalványokat, eltérőleg az eddig divott falusi szokásoktól, hogy a feleknek személyesen kellett átvenniük postájukat.

A független demokraták országos kongresszusa. Beogradból jelentik: A független demokrata-párt december 6-ikán tartja országos kongresszusát Beogradban.

Bánsági küldöttség a külügyminiszternél. Ruzkoszelo község katolikus templomát kegyuraság tartotta fenn száz hold termőföld jövedelméből. Néhány év előtt a templom összedőlt, a kegyuraság akkori urai pedig Bécsbe költöztek. A birtokot az agrárreform vette zár alá és így a kegyuraság hallani sem akart a templom felépítéséről. Nincity Momesilo külügyminiszternél most egy küldöttség járt Ruzkoszoloról, amely a kegyuraság földjeinek a zár alóli feloldását kérte, hogy annak jövedelméből felépíthessék az elpusztult Istenhajlékot. A külügyminiszter megígérte, hogy ügyükben közben fog járni.

*** A zendai fogoly.**

Elemi sorscsapásoktól senki sincs mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosították lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét ötvenezer dinárra.

Felemelik a magyar képviselők napidiját. Egy budapesti lapjelentés szerint a magyar képviselők napi díját hat és fél millió koronáról tíz millióra készülnek felemelni.

A „Torontál” minden éves előfizetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tűzkár ellen.

*** A zendai fogoly.**

Az italmérségi engedélyek kiszolgáltatása. Torontál-Temes megye alispánja rendeletet adott ki, amelyben felhívja a hatóságok figyelmét a hivatalos lap (Sluzbene Novine) 171-ik számában megjelent szabályzatra, amely a kocsmáengedélyek kiszolgáltatása körüli eljárást ismerteti. A rendeletben figyelmezteti az alárendelt hatóságokat, hogy az ebben előírt rendelkezésekhez szigorúan alkalmazkodjanak. Hogy téves továbbításokkal ne késleltessék a kérvények elintézését, az utasítás újóleg felemlíti, hogy a folyamodványokat milyen címre kell elküldeni. Eszerint a személyi (foglalkozási) engedélyekért a beogradi főispánhoz kell folyamodni. Mindegyik kérvény mellé a belügyminisztérium által láttamozott állampolgársági igazolvány csatolandó. Férfi kérvényezőknél bizonyítványt kell csatolni arról is, hogy katonai kötelezettségüknek eleget tettek.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadót hivatalt áron előfizet a „Torontál”-ra.

Pillár Ignác után Rélity Julka a vádlottak padján.

Készülődések a nagy főtárgyalásra.

Beeskerek, okt. 23.

A „Torontál” tegnapi számában megírtuk, hogy a beeskereki törvényszék büntetőtanácsa megkapta Rélity Julka bűnügyének iratát és mivel a vádiratra a vádlott és védője nem élt kifogásokkal, megállapíthatta a főtárgyalás időpontját. Értésülésünk szerint november másodikán kezdik meg a bűnpör tárgyalását, amely a tanuk nagy számára való tekintettel előreláthatólag néhány napig fog tartani.

Mint már jeleztük, a tárgyalás a törvényszék legnagyobb helyiségében, a második emeleten lévő volt esküdtzéki nagyteremben lesz, ahol csak nagy érdeklődést keltő bűnügyeket szoktak letárgyalni. Az előkészületek rövidesen megkezdik. A második emeleti nagytermet, amelyet sokáig a postaigazgatóság használt és most már jó ideig használatlanul áll, rövidesen megnyitják, hogy szorgalmas munkások meg-tisztítsák az asztalokat a rárakódott portól és rendbehozzák a bíróság, a vád és védelem, a sajtó és a közönség számára fenntartott helyeket. A közönség részére jóval több hely áll itt rendelkezésre, mint az első emeleti helyiségben, amelyben a Jakabos ügyet tárgyalták és így remélhetőleg nem lesz oly toakodás sem, mint a legutóbbi szerelmi dráma tárgyalásánál. Bozsán Milán törvényszéki igazgató eleve gondoskodott arról, hogy a hasonló toakodásokat elkerülje. Az ajtóknál rendőrök helyezkednek majd el és igazoltatják a belépőket. A terembe es delután az épületbe csak az mehet be, akinek jegye van. Az érdeklődés különben oly nagy, hogy a jegyek előjegyzésben elfogytak. Annyian kértek már a mai napig is belépőjegyet, hogy a terem befogadó képességét máris túlhaladja az érdeklődők száma. Elsősorban a jogászok jegyét biztosították, azután bírók és ügyvédek hozzátartozóiét. Középiskolai tanulók nem kaptak jegyet, hogy ne történhessék meg az, ami a multkor, hogy a padok nagyrészt diákok foglaltak el.

A törvényszék felépítése óta kevés olyan nagyarányú bűnügyet tárgyaltak le a nagyteremben, mint amilyenre jelenleg készülnek. Háromszor hirdettek ki halalos ítéletet. A háboru előtt néhány évvel itt mondták ki az esküdtek verdiktje alapján Ucca Mojsza uzdoi földműves felett a kötéláltaltali halált, mert bosszúból agyonlőtte a faluja beli papot és a bírót. Ugyancsak ebben a teremben ítélték halálra Pillár Ignác benteslegényt, aki 1914 június 22-ikén vadaiati kegyetlenséggel lemészárolta a beeskereki kórházzal szemben lévő kocsmatulajdonosát, Wilhelm Jánost és feleségét. 1923 júliusában mondotta ki a tabla, amelynek tanácsa akkor Beeskerekre szállott ki, a kötéláltaltali halált az azóta kivégzett Szakula Vása cukorgyári rablőgyilkos felett. Most negyedszer kéri a halált jeleltő 278-ik szakasz alkalmazását. A független és partatlan bíróságáért döntő szó — Rélity Julkával szemben.

A kiadóhivatali telefonszám — 21.

A szerkesztőség telefonszámja 281.

